

सवरं तमप्येत्य सवेगमुवाच Pāṇāt. 89, 13. स तु केवलं वेगाद्देगं (वेगाद्देग-तरं ed. Bomb.) गच्छति 258, 21. मनोवचोवेगपुरोञ्चव *Geschwindigkeit* Bhāg. P. 4, 30, 22. कृत्यं न कुरुते वेगात् in der Uebereilung Spr. 2018. — 4) *heftiges Ausflodern, Ausbruch* (eines Schmerzes, einer Leidenschaft u. s. w.): श्रमे: R. 1, 56, 5. R. 1, 24. चित्ताया: R. 3, 75, 54. संनिपच्छति यो वेगमुत्थितं क्रोधकर्षयो: Spr. 5160. प्रकर्ष° Bhāg. P. 1, 11, 18. 5, 7, 11. 7, 8, 35. अमर्षरोष° 5, 25, 6. शोक° R. 2, 57, 6. 5, 37, 27. शोक: मा संसाधय-ति वेगेन यथा कूलं नदीरप: 2, 64, 69. दु:ख° Spr. (II) 431. कामक्रोधादिव Bhāg. 5, 23. मदवेगमत्ता गन्धेन्द्रा: MBh. 1, 7006. वाचो वेगं मनस: क्रोधवेगं हंसवेगमुदरोपस्थवेगम्। एतान्वेगान्विषकेत् 12, 9984. दोषोपधमलानाम् *Aufregung* Suçr. 1, 372, 19. 2, 354, 9. 405, 19. fg. *Anfall, Paroxysmus einer Krankheit*: परिप्लव 1, 46, 5. 96, 17. 131, 5. 257, 12. 2, 42, 8. 12. *Wirkung eines Giftes*: यस्य वैगिर्विना जीयेत् (विषम्) Jāñ. 2, 111. विष° Māñ. 48, 8. Mālav. 47, 6. Daçak. 72, 16. वेगोदयं भुजगशिखोर्विषम् Spr. 5063. sieben Stadien einer solchen *Wirkung* gezählt Suçr. 2, 255, 2. fgg. 267, 12. — 5) *Drang zur Ausleerung* Suçr. 1, 258, 5. 2, 111, 4. 144, 18. 513, 2. °विरोधिन् Çāñg. Sām. 3, 8, 4. die einzelne *Ausleerung* (nach unten oder nach oben) 3, 3, 10. 4, 10. = समुत्सर्ग Trik. — 6) *Anstoss, Impuls*: संपोषागविभागवेगा: Kaṇ. 1, 1, 20. संस्कारस्त्रिविधो वेगो भोवना स्थितिस्थाप-कश्चेति Tarkas. 54. Suçr. 1, 37, 9. प्रारब्धकर्म° Nilak. 31. — 7) *die Frucht einer best. Gurkenart* (मृकाकालफल) Trik. Med. — 8) *Bez. einer best. Sippe böser Geister* Hariv. 12867. — Vgl. कपोतवेगा, गरुड°, चण्डवेग (वायु Varāh. Brh. S. 25, 5), नन्दि°, निर्वेग, पृथु°, प्र°, भोम°, मदन°, म-रुद्देग, मृत्ता°, मेघ°, वज्र°, वात°, वायु°, विषय°.

वेग (वेग + 1. ग) adj. (f. स्त्री) *stark strömend, rasch fließend*: नदी Hariv. 5774.

वेगदर्शिन m. N. pr. eines Affen R. 5, 73, 29. 6, 112, 63.

वेगन s. वेगान.

वेगनाशन m. = श्लेष्मन् Çabdar. im ÇKDr.

वेगनाशनाशकभावरूप n. Titel einer Schrift Hall 62 (°नासक° gedr.).

वेगरोध m. *check, remora; obstruction of the natural excretions* Wilson.

वेगवत् (von वेग) 1) adj. a) *schwallend, heftig wogend*: सरिता पति: R. Gorr. 2, 11, 5. — b) *ungestüm, hastig, rasch zu Werke gehend*: वीर: शार्ङ्ग इव वेगवान् MBh. 6, 4344. R. 3, 43, 24. वेगवान्वाधवो ययो 50, 5. 5, 36, 56. Kām. Nitīs. 18, 59. उग्र° MBh. 1, 1179. स्रवग R. 5, 7, 82. तुरंगम ein schnell laufendes Pferd Kām. Nitīs. 16, 10. Kull. zu M. 8, 209. वायु heftig blasend, rasch dahinfliegend R. 5, 3, 35. 7, 35, 26. Ragh. 8, 34. Māre. P. 17, 8. अनिल im Körper Suçr. 4, 254, 9. गदा MBh. 3, 677. 8, 4225. चक्र 1, 1180. शर 8282. 3, 12108. 5, 7236. अति° 3, 15655. वाजीवात्यर्थ. वेगवान् überaus ungestüm Suçr. 2, 153, 17. आसारो वेगवान्वर्ष: ein hef-tiger Regen H. 165. — 2) m. a) *Leopard* Mad. in Nigh. Pa. — b) N. pr. eines Asura MBh. 1, 2646. 3, 675. fgg. eines Vidjādhara Kathās. 105, 66. eines Sohnes des Kṛṣṇa Bhāg. P. 10, 61, 18. eines Fürsten, Soh-nes des Bandhumant, 9, 2, 30. VP. 383. N. pr. eines Affen R. 6, 2, 81. — 3) f. वेगवती a) eine best. *Arzneipflanze* Suçr. 2, 172, 13. 173, 13: vgl. मृत्ता°. — b) ein best. *Metrum* Colebr. Misc. Ess. II, 164 (VI, 3). Ind. St. 8, 359. — c) N. pr. einer Vidjādhari Kathās. 105, 42. fgg. — d) N. pr. eines Flusses R. 4, 41, 16.

वेगवाक् 1) adj. *schnell fließend*: गङ्गा R. Gorr. 1, 45, 8. *schnell fliegend*: शर Rāṅa-Tar. 5, 217. — 2) f. °वाक्किनी N. pr. eines Flusses MBh. 2, 371. Mārk. P. 57, 23.

वेगवृष्टि f. ein heftiger Regen Trik. 3, 3, 329 (°वृष्टि gedr.).

वेगसर (वेग + सर) m. Maulthier H. 1253. f. ई Kathās. 123, 256. 262.

— Vgl. वेसर.

वेगातिग adj. MBh. 2, 895 fehlerhaft für वेलातिग, wie die ed. Bomb. liest.

वेगान wohl eine Corruption von यामगेयगान Ind. St. 1, 30. वेगन Co-LEBR. Misc. Ess. I, 82.

वेगानिल (वेग + अ°) m. ein heftiger Wind Vikr. 4.

वेगितं (von वेग) adj. गाढा तारकादि zu P. 5, 2, 86. 1) *schwallend, heftig wogend*: समुद्रं शरवेगितम् (शरवेधनम् ed. Bomb.) MBh. 5, 2042. — 2) *ungestüm, hastig, rasch zu Werke gehend, sich schnell bewegend, rasch fliegend*: प्रद्ववत्ति स्म वेगिता: (गङ्गा!) MBh. 1, 2843. 3, 8812. तच्छुक्ल-रित: कंसो रतिभि: सह वेगित:। आनगाम Hariv. 3333. शार्ङ्गलानिव वे-गितान् 5210. 13868. R. 4, 13, 23. सुपर्णगति° 26. 61, 44. सुपर्ण 63, 24. 5, 3, 19. 29, 24. 39, 25. पतंग इव वेगित: 56, 26. (वानरा:) उत्पेतुर्गमनं शीघ्रं पवना इव वेगिता: 6, 112, 62. Bhāg. P. 6, 5, 16. Mārk. P. 127, 8. हंसा: MBh. 8, 3048. सायक 3, 11727. 4, 399 (°वेगिता: mit der ed. Bomb. zu lesen). R. 3, 26, 22. तोमरान् — शलभानिव वेगितान् MBh. 14, 2187. सु° (शक्ति) MBh. 6, 3677. अति° von Planeten Śrījās. 2, 10. — Vgl. प्र°.

वेगिन् (wie eben) adj. = वेगित 2) AK. 2, 8, 2, 41. 3, 4, 48, 130. Halā. 2, 203. MBh. 3, 8812. शार्ङ्गलानिव वेगिनम् 8, 302. अथ Hariv. 15063. R. 5, 95, 20. Kām. Nitīs. 18, 57. गङ्गा *schnell fließend* MBh. 13, 1840. R. 2, 71, 6. जलानि Kir. 8, 39. अति° (जलौघ) Mārk. P. 74, 10. परम° (इषु) *schnell fliegend* MBh. 7, 8798. उद्धत° adj. von उद्धतवेग R. 2, 45, 30.

वेगिल (wie eben) m. N. pr. eines Mannes Kathās. 47, 85.

वेगिरुषि (वेगिन् + रु°) m. eine Gazellenart, = श्रीकारिन् Rāṅa. im ÇKDr.

वेङ्क m. pl. N. pr. eines Volkes im Süden der Halbinsel Buāg. P. 5, 6, 8. 10.

वेङ्कट m. 1) N. pr. eines Berges im Lande der Drāviḍa Bhāg. P. 10, 79, 13. VP. 180, N. 3. °गिरि Colebr. Misc. Ess. I, 299. Verz. d. Oxf. H. 251, b, 26. वेङ्कटाद्रि Colebr. Misc. Ess. I, 299. वेङ्कटाचल Mack. Coll. I, 85. वेङ्कटेश्वर der auf dem Berge V. verehrte Viṣṇu ebend. und 225. वेङ्क-टाचलेश desgl. Verz. d. Oxf. H. 258, a, 27. °पति ein Fürst Kuvalai. 193, b (161, b)/ °नाथ ein Autor Sarvadarśanas. 53, 12. वेङ्कटेश्वरीक्षित N. pr. eines Mannes Hall 70. वेङ्कटेश्वरीक्षित desgl. 172. — 2) N. pr. ver-schiedener Gelehrter Verz. d. Oxf. H. 130, a, No. 236. 150, a, No. 319. 196, a, No. 455. 213, a, No. 505. वेङ्कटाचार्य Ind. St. 1, 466. Hall 112. 137. वेङ्कटाधरिन् Verz. d. Oxf. H. 150, a, No. 319. वेङ्कटाद्रियज्वन् Hall 176. — Vgl. प्रसन्नवेङ्कटेश्वरमाहात्म्य.

वेचा f. v. l. für वेता = वेतन Halā. 4, 43.

वेजनवत् adj. zur Erklärung von वाजिन् Nir. 2, 28. 3, 3.

वेजानी f. *Vernonia anthelmintica* Willd. (सोमराजी) Çabdar. im ÇKDr.

वेद ein Opferruf VS. 17, 12. 18, 29. वेदार् m. Çat. Br. 9, 2, 1, 7. 3, 2, 14.

वेद गाढा मधादि zu P. 4, 2, 86.

वेक m. N. pr. des Vaters des Mādhava Drv. zu Naigh. Einl. — Vgl. वात°.